

På Treffler-harven är pinnarna steglöst inställbara från 0,2–3 eller 5 kg via en central axel.

FOTO: MARIE SJÖDIN

Ogräsharvning – effektivt vid rätt tidpunkt

Ogräshanteringen är en nyckelfaktor vid omläggningen, och harven är viktig även i den storskaliga produktionen.

KUNSKAP, fingertoppskänsla och nyfikenhet – det är vad som krävs för att lyckas med ogräsbekämpningen i ekologisk växtodling. Dagens teknik är en tillgång men viktigast är att träffa rätt tidpunkt med den lämpligaste åtgärden. Noggrann etablering av grödan underlättar efterföljande ogräsåtgärder. Långsiktiga odlingsstrategier minskar ogrästrycket.

Under en ogräsdag organiserad av Hushållningssällskapet i södra Kalmar län i maj i år testades tre olika ogräsharvar i flera grödor. De ekologiska gårdarna Solmarka, AK-Husdjur och Voxtorpgården ställde upp med mark, grödor, maskiner och engagemang.

Tre olika harvar

Harvarna som visades under dagen var från Einböck, CMN och Treffler, alla med 12 m arbetsbredd.

Ogräsharvens arbete utförs av flera rader metallpinnar, långfingrar, som är fjädrande upphängda och krökta eller raka, förutom hos Treffler-harven, vars pinnar är upphängda utan fjädrar och istället fästade som ett rörligt ax. Genom inställning av stödhjulen, olika pinnvinkel och kombination med lägre och högre hastigheter uppnår man skiftande grader av aggressivt arbetssätt. Med en påbyggd pneumatisk såmaskin lämpar sig ogräsharven också mycket bra för vallinsådd vid blindharvning om våren, i unge-

fär 3–4 blad-stadiet i vårspannmål eller om det är en tidig vår även i höstvetet/rågvetet.

Kör innan uppkomst

Förutsättningen för lyckad blindharvning är att ha en jämn såbädd som tillåter ett noggrant sådjup. Spannmål ska sås kring 3–4 cm djupt, åkerbönor och majs kring 5–6 cm djupt. Efterföljande ringvältning lämnar en plan markyta som i sin tur underlättar inställningen av ogräsharven, så att huvudgrödans groddar inte harvas upp. Skonsam hastighet ligger omkring 5–7 km/tim. En snabbare hastighet kan tillämpas om fröet ligger säkert och tillräckligt djupt.

Bästa effekt uppnås innan spännmålens uppkomst. I fodermajs kan man köra 1–2 gånger. Även i grödans tidiga utvecklingsstadier går det bra att fortsätta blindharva. Det gäller även ärter och åkerbönor. Men det är viktigt att gå av traktorn ofta och kolla resultatet samt anpassa inställningen efter jordmån. Vänta inte på bästa vädret, kör istället när det är dags och upprepa!

Tidigt groende ogräs som åkerse-
nap, då och pilört kräver en första
blindharvning efter tre dagar och
upprepad harvning efter ytterligare
tre dagar. Senare körningar ger då-
lig effekt.

Treffler – en nyhet

Einböck och CMN är de ogräshar-
var som säljs mest i Sverige.
Hatzenbichler och Rabe är mer säll-
synta. Trefflerharven har fått bra kri-
tik från lantbrukare och rådgivare i
Tyskland och är därför intressant att
testa även i Sverige. Det nya är att
pinnarna är steglöst inställbara med

ett marktryck från 0,2 till max 3 eller
5 kg beroende på fjädrarna.

Inställningen sker via en central axel
som alla ställinor från varje pinne är
fästa vid. Inställningen kan ske
mycket noggrant vilket tillåter kör-
ningar även i tidig spännmål och
majs, men också i utvalda grönsaker.
Fortsatta körningar efter uppkomst
av potatis verkar möjliga. Maskinen
kommer att visas på flera ställen i
Sverige framöver. Maskingruppen
kommer att bli importör och säljare
på den svenska marknaden.

Radrensning

Efter körningar i vårkornet fortsatte
ogräsdagen med harvning i matpo-
tatis som höll på att komma upp. På
ytan syntes nästan inget ogräs, däremot
fanns många ogräsgroddar som
fick stryk vid körningen. Bästa be-
kämpningstidpunkt med ogräsharv
är vid groning och ogräsets hjärt-
bladsstadium.

Vid radrensning i höstplanterad
vitlök demonstrerades gåsfot och

påbyggda fingerhjul, som arbetar in
i raderna. Då utnyttjar man den skä-
rande och, beroende på hastigheten,
även kupande effekten av gåsfotskä-
ren. Man åstadkommer också en ri-
vande/myllande effekt i raderna,
tack vare fingerhjulen. Efterharven
kan vara på plats för att även lossa
jordrester från ogräsrötterna.

Flamning

I sättlök som kommit upp ca två cm
kördes en termisk bekämpning med
ett Reinhard flamaggregat. Främsta
skälet till flamning är att den reduce-
rar handrensning av ogräs och sä-
kerställer en bra start av värdefulla
huvudgrödor. Upp till 5 cm tål lök
en flamning uppifrån, då skadas inte
tillväxtpunkten. Hastigheten ligger
mellan 1,5–2,5 km/tim, vid ett gast-
ryck på 2–3 bar. Flamningen an-
vänds särskilt ofta i morotsodling
och andra sådda grönsaker. Även
majs tål en flamning upp till 5–8 cm.

HERMANN LEGGEDÖR,
ekorådgivare på HS Rådgivning Agri AB

Einböck-harv med påbyggd pneumatisk såmaskin för vallinsådd.

FOTO: MARIE SJÖDIN